

ARTIKEL - ČLENY V NĚMČINĚ (veřejné pdf)

★ Ženský rod (DIE)

Pravidlo písmene E

- drtivá většina slov, která v němčině končí na písmeno E, je ženského rodu

Příklady:

die Frage, die Aufgabe, die Elbe, die Farbe, die Chance, die Rede, die Tiefe, die Höhe, die Breite, die Größe, die Länge, die Strafe, die Straße, die Hilfe, die Flagge, die Reihe, die Menge, die Droge, die Oberfläche, die Woche, die Sache, die Fremdsprache, die Ursache, die Ruhe die Familie, die Kopie, die Brille, die Jacke, die Socke, die Lücke, die Apotheke, die Brücke, die Marke, Filiale, Langeweile, Stelle, Welle, Rolle, Ausnahme, Aufnahme (*nahrávka*), Blume (*květina*), Pflanze (*rostlina*), Etage (*poschodí*), Bühne (*podium*), Maschine (*stroj*), Routine (*rutina*), Pfanne (*pánev*), Torte (*dort*), Badewanne (*vana*), Zone (*zóna*), Kneipe (*hosпода*), Lampe (*lampa*), Treppe (*schody*), Stufe (*stupeň, schod*), Etappe (*etapa*), Küche (*kuchyň*), Suppe (polévka), Gruppe (*skupina*), Atmosfäre (atmosféra), Schere (nůžky), Ware (zboží), Ehre (čest), Zigarette (cigareta), Interesse (zájem), Scheiße (hovno), Soße (omáčka), Miete (nájem), Rakete (raketa), Seite (strana), Waffe (zbraň), Karte (karta), Kiste (krabice), Liste (seznam), Küste (pobřeží), Wüste (poušť), Krawatte (kravata), Kette (řetěz), Bitte (prosba), Mitte (střed), Hütte (chata), Schule (škola), Spitze (špička), Jacke (bunda), Kaputze (kapuce), Hose (kalhoty)...a tisíce dalších.

Výjimky:

der Name (*jméno*), **das Ende** (*konec*), das Auge (*oko*), der Käse (*sýr*), der Gedanke (*myšlenka*), das Gemüse (*zelenina*), der Buchstabe (*písmeno*)
das Knie (*koleno*), das Finale (*finále*), das Zuhause (*domov*), der Funke (*jiskra*)

Pravidlo koncovek

- podstatná jména končící nějakou z těchto **4 koncovek** budou v němčině vždy ženského rodu

-ung: Abteilung, Einladung, Übung, Kleidung, Ausbildung, Verbindung, Beziehung, Prüfung, Bewegung, Entscheidung, Bestellung, Bedeutung, Meinung, Erziehung, Einstellung, Empfehlung, Störung, Wohnung, Versicherung, Lösung, Führung, Hoffnung, Zeitung

-heit: Sicherheit, Gesundheit, Freiheit, Frechheit, Gleichheit, Dunkelheit, Anwesenheit, Gewohnheit, Einheit, Faulheit, Vergangenheit

-keit: Fähigkeit, Abhängigkeit, Geschwindigkeit, Tätigkeit, Leichtigkeit, Wichtigkeit, Wirklichkeit, Ähnlichkeit, Dankbarkeit, Einsamkeit

-schaft: Wissenschaft, Wirtschaft, Freundschaft, Leidenschaft, Meisterschaft, Eigenschaft

★ Střední rod (DAS)

Pravidlo koncovek

- podstatná jména končící na koncovku -nis jsou v němčině převážně středního rodu
- je potřeba říct, že narozdíl od koncovek ženského rodu, má nemálo výjimek

-nis: das Geheimnis (*tajemství*), das Ergebnis (*výsledek*), das Verhältnis (*poměr*), das Erlebnis (*zážitek*), das Gefängnis (*vězení*), das Missverständnis (*nedorozumění*), das Bedürfnis (*potřeba*), das Gleichnis (*podobensví*), das Gedächtnis (*paměť*), das Zeugnis (*vysvědčení, certifikát*), das Bekenntnis (*vyznání*), das Geständnis (*přiznání*)

Výjimky: die Erlaubnis (*povolení*), die Wildnis (*divočina*), die Kenntnis (*znalost*)

Zdrobňování

- v němčině se podstatná jména po zdrobňení přesunou VŽDY do středního rodu. Tedy i když je slovo pes (der Hund) mužského rodu, bude slovo pejsek (das Hündchen) rodu středního
- to platí pro obě koncovky, kterými v němčině zdrobňujeme tedy: **-lein, -chen**

- **-chen:** das Mädchen (*holčička*), das Hähnchen (*kuře*), das Häuschen (*domeček*), das Päckchen (*balíček*), das Kartonchen (*kartóneček*), das Sträßchen (*ulička*), das Brötchen (*houska*)

- **-lein:** das Fräulein (*slečna*), das Büchlein (*knížka*), das Tischlein (*stoleček*), das Küchlein (*koláček, buchtička*), das Bächlein (*potůček*)

Tvoření podstatných jmen ze sloves

- je proces, při kterém tvoříme ze sloves podstatná jména
- např.: létat je sloveso a my z něho můžeme vytvořit dvě podstatná jména: ten let a to letání (der Flug a das Fliegen). Ten první způsob (let-der Flug) by se dal označit za jednorázovou činnost a ten druhý (das Fliegen-létání) za činnost dlouhodobou.
- právě ona druhá možnost bude v němčině v 99% případů středního rodu a my ji snadno poznáme podle toho, že **takové podstatné jméno bude svým tvarem naprosto odpovídat slovesu (fliegen - das Fliegen, rauchen - das Rauchen, essen - das Essen)**. BUde jen přirozeně začínat velkým písmenem (jedná se o podst.jm.)

Pokud vidíme podstatné jméno, které svým tvarem NAPROSTO odpovídá slovesu, můžeme si být téměř vždycky jisti, že se bude jednat o střední rod!!!

Příklady: rauchen (kouřit) - das Rauchen (kouření), leben(žít) - das Leben (život, doslova žití), rennen(závodit)- das Rennen(závod, doslova závodění), kochen (vařit) - das Kochen (vaření), essen (jíst) - das Essen (jídlo, jezení), fliegen (létat) - das Fliegen (létání)

Vyjimky: glauben (věřit) - der Glauben (víra), braten (smažit) - der Braten (pečeně)

★ Mužský rod (DER)

- mužský rod nemá vyloženě sadu pravidel, které by nám 100% zaručovala, že se jedná o člen DER
- spíše bychom se jedná o **podobné skupiny slov**, které jsou typicky mužského rodu. Takovými skupinami jsou například:

Skupiny slov

Povolání: der Lehrer (učitel), der Mechaniker (mechanik), der Maler (malíř), der Geschäftsführer (vedoucí), der Kaufmann (obchodník), der Tischler (stolář), der Maurer (zedník)
Pozn.: profese mají samozřejmě i svoji ženskou obdobu (die Lehrerin, die Mechanikerin, die Malerin, die Pilotin, die Kauffrau, apod.)

Funkce: der Zeuge (svědek), der Kollege (*kolega*), der Experte (*expert*), der Sklave (*otrok*), der Bote (*posel*), der Kunde (*zákazník*), der Neffe (*synovec*), der Junge (*kluk*)
Pozn.: jak vidíme, zde nemusí jít nutně o profese (svědek)

Národnosti: der Tscheche, der Slowake, der Deutsche, der Schweizer, der Slawe (slovan)
Pozn.: I zde má němčina samozřejmě svou ženskou obdobu, die Tschechin, die Slowakin, die Deutsche, die Schweizerin, die Slawin

Činitel, konatel

- stojan stojí, držák drží, tiskárna tiskne. Tyto pojmy se v jazyce nazývají činitelé (činí onu činnost)
- např.: der Ständer (stojan) od stehen, der Halter (držák) od halten, der Drucker (tiskárna) od drucken, atd.
- tato podstatná jména se v jazyce nazývají **činitelé** (činí onu činnost -> držák drží, stojan stojí, atd.) a jsou **dobrym indikátorem mužského rodu**

Příklady:

der Kugelschreiber (propiska) od schreiben, der Kocher (vaříč) od kochen, der Hammer (kladivo) od hämmern, der Hocker (stolička) od hocken (dřepět), der Helfer (pomocník) od helfen, atd.

Pozn.: jelikož většina takových činitelů končí koncovkou -ER, mají lidé někdy pocit, že právě koncovka -er je spolehlivým indikátorem mužského rodu. Podívejte se však na následující slova:

Koncovka -er výjimky: das Fenster (okno), das Wetter (počasí), das Messer (nůž), die Opfer (oběť), das Wasser (voda)